

УДК 34.096

ПІДГОТОВКА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ МВС УКРАЇНИ ВІДПОВІДНО ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ

Павленко С.О.

Національна академія внутрішніх справ

Досліджено питання трансформації українських правоохоронних вищих навчальних закладів у порівнянні з сучасними європейськими моделями і концепціями навчання поліцейських. При визначенні мети поліцейської освіти найбільш спірним залишається питання про те, чи давати працівникам поліції повноцінну освіту або ж готувати вузьких фахівців в конкретних областях поліцейської діяльності. Зазначається, що система навчання поліції в країнах Шенгенської угоди має свої відмінності і може бути відзначена відсутністю єдиного уніфікованого підходу через широкого спектру навчально-методичних концепцій. Зарубіжний досвід і передова практика в області правоохоронної освіти можуть стати ідеологічною платформою в ході українських реформ. Однак надмірна увага та намагання до перенесення на українські терени досвіду зарубіжних систем навчання і виховання працівників поліції не має достатньої аргументації, оскільки як правило, не враховує національних особливостей, освітніх традицій та позитивних результатів у цій сфері. З огляду на це необхідно виважено поєднувати стандарти, закріплені у правових системах інших країн, з перевіреними практикою вітчизняними напрацюваннями в галузі освітнього процесу. Аргументовано, що підготовка поліцейських на базі навчальних планів юридичної освіти та освітнього рівня бакалавр, магістр є надбанням вітчизняної правоохоронної системи України. Тому під час розроблення Концепції щодо вдосконалення правничої (юридичної) освіти для фахової підготовки правника відповідно до стандартів ЄС, особливу увагу слід приділяти правничим школам із специфічними умовами навчання урахувавши той факт, що одним із головних завдань поліції є охорона прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави.

Ключові слова: підготовка, правоохоронні органи, реформування, поліція, освіта.

Освіта – скарб; праця – ключ до нього.
П. Буаст

Постановка проблеми. На сучасному етапі державотворення інтеграція України до Європейського Союзу визнається неодмінно складовою подальшої демократизації нашої країни, формування громадянського суспільства [1, с. 52]. Тому радикальні соціально-економічні перетворення, що відбулися за останнє десятиліття, спричинили як позитивні, так і негативні зміни в сучасному українському суспільстві. Це, у першу чергу, підготовки поліцейських в умовах реформування освіти МВС України відповідно до Європейських стандартів.

Освіта у вищих навчальних закладах системи МВС України завжди була важливою та невід'ємною складовою підготовки поліцейських кадрів і процес її формування та розвитку відбувався в недосконалих умовах державного будівництва в незалежній Україні. Питання недостатності фінансових ресурсів, періодична зневага до соціального забезпечення працівників, відсутність належного матеріального-технічного забезпечення і в нормованих умов праці викликало значний відтік висококваліфікованих працівників в інші сфери правової діяльності, а як наслідок – руйнування системи цінностей [2, с. 52].

Повсякчас, сучасне суспільство вимагає від працівника поліції високого культурного рівня, освіченості, здатності до самоосвіти та самовдосконалення, уміння застосовувати свої знання в різних сферах правоохоронної діяльності, що об'єктивно потребує переосмислення існуючої системи підготовки кадрів для поліції [3]. А тому правильним є висновок, що професіоналізм, належна підготовка поліцейських можуть бути визнані основним, домінуючим чинником забез-

печення безпеки життєдіяльності працівників поліції та населення [4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Пріоритетні напрями розвитку відомчої освіти на сучасному етапі державотворення у своїх роботах висвітлювали такі вітчизняні вчені, як С.М. Алфьоров, Т.Г. Гриця, І.В. Зозуля, О.Є. Користін, В.В. Лень, Д.О. Поштарук, С.О. Циганій, В.В. Черней, С.С. Чернявський, та інші.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Водночас з набранням чинності Законів України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 р. 580-VIII знову вагома роль була відведена відомчій освіті у національно-правовій системі. Це об'єктивний процес, що обумовлений певними тенденціями підготовки кадрів правоохоронців [5].

Мета цієї статті є з'ясування пріоритетних напрямів реформування системи освіти МВС України відповідно до Європейських стандартів.

Виклад основного матеріалу. Концептуальним питанням, пов'язаним із перспективами діяльності ВНЗ системи МВС України, їх місцем та роллю у процесі реформування правоохоронної системи, виступає їх відомча належність. З цього приводу існує дві основні точки зору. Прибічники однієї виступають за підпорядкованість ВНЗ у підпорядкуванні МВС України, прибічники іншої – за передачу їх до сфери управління МОН України з відповідною зміною джерела фінансування, статусу учасників освітнього процесу [6, с. 27].

Окрім дослідники [7] зазначають, що система підготовки у ВНЗ МВС є застарілою та сприяє корупції і надмірній витраті бюджетних коштів. Обґрунтовуючи таку позицію увагу акцентовано на тому, що одним із пріоритетних напрямів успішного реформування поліцейської освіти є повна ліквідація ВНЗ МВС.

Альтернативним рішенням, на їх думку, в контексті цього питання можуть стати цивільні ВНЗ державної та приватної форми власності. Крім того, в результаті порівняльного аналізу систем юридичної освіти у відомчих та цивільних закладах, автор дійшов висновку, що підготовка фахівців правничих професій за своїм змістом мало чим відрізняється.

Разом з тим наголошується, що визначальна відмінність полягає в тому, що на відміну від цивільних вишів у ВНЗ МВС переважна більшість викладачів – поліцейські, які відповідно до чинного законодавства користуються пільгами та соціальними гарантіями на рівні зі слідчими та оперативними працівниками, що в свою чергу, призводить до надмірних витрат бюджетних коштів.

Аналіз цих суджень щодо напрямів реформування поліцейської освіти на наш погляд, видаються, м'яко кажучи, дискусійними, тому з приводу поставлених вище позицій щодо реформування поліцейської освіти спробуємо надати декілька аргументів на противагу таких думок.

1. Що стосується ліквідації всіх ВНЗ МВС, насамперед, слід процитувати загальновідому фразу «ламати не будувати» – прислів'я, що означає: в тому, щоб зламати що-небудь, немає великої заслуги. Будувати, набагато важче.

Тому ми приєднуємося до думки тих науковців [6; 8], які вважають, що здійснення будь-яких радикальних заходів із реорганізації освітніх закладів відомчого підпорядкування, особливо у контексті незавершеності роботи зі створення нової концепції підготовки правоохоронців, як невід'ємного елемента цілісної програми реформування правоохоронної системи, видається передчасним. Такі кроки створюють ризики розвитку непрогнозованих негативних наслідків, що можуть шкідливо позначитися, зокрема, на процесі оновлення правової системи української держави у цілому.

Навпаки важливим ресурсом національної правової системи України є її науковий потенціал, формуванню якого сприяють фундаментальні і прикладні дослідження за актуальними напрямками права, що проводять академічні інститути, галузеві науково-дослідні центри, вищі навчальні заклади, наукові колективи, окремі вчені [9].

Найяскравішими представниками сформованих наукових шкіл ВНЗ МВС України є академіки, доктори юридичних наук, професори, науковці зі світовим визнанням, зокрема: Копейчиков В.В., Михайленко П.П., Закалюк А.П., Римаренко Ю.І., Козаченко І.П., Бахін В.П., Костицький М.В., Салтевський М.В. та інші, які зробили неоціненний внесок у розвиток відомчої освіти та науки.

Їх учні та послідовники, реалізуючи свої наукові інтереси, розширили науково-методологічну та навчально-методичну базу освітньої діяльності у цілому в правознавстві. Поряд з цим, практика правоохоронної діяльності отримала величезний масив наукових та навчальних розробок і матеріалів. Сьогодні з впевненістю можемо стверджувати, що наукові дослідження та навчальні матеріали не оминули жодної сфери правоохоронної діяльності та сформували ґрунтовний науково-методологічний базис реалізації правоохоронної функції в нашій державі [3].

2. Що стосується підготовки поліцейських-юристів цивільними ВНЗ державної та приватної форми власності, то у цьому аспекті слід навести досить переконливі доводи професора В.С. Венедіктова, висловлені ним аж у 2002 році про суттєву різницю підготовки фахівців у відомчих (системи МВС України) та цивільних закладах освіти, що готують фахівців юридичного профілю для МВС, щодо абсолютної неспроможності саме цивільних ВНЗ забезпечити підготовку належного професійного рівня та якості [10, с. 378].

Таким чином принагідно зауважимо, що існуюча система юридичної освіти, що запроваджена в цивільних закладах освіти, непристосована для підготовки фахівців для органів НП України з наступних причин:

1. Цивільні заклади освіти не ставлять перед собою мету підготувати фахівців саме для органів Національної поліції України та як наслідок, не враховують специфіку діяльності цього органу виконавчої влади. Вони здебільше готують фахівців, так званого широкого профілю з спеціальності «право».

2. Не дивлячись на специфіку професійної підготовки юридичних кадрів, яка обумовлена особливістю змісту їх наступної діяльності, прийом на денне відділення юридичних факультетів та юридичних вищих навчальних закладів нічим не відрізняється від прийому на інші факультети чи в інші вищі навчальні заклади. Основним критерієм відбору потенційних фахівців в галузі права є успішні результати зовнішнього незалежного оцінювання. Цей критерій, без сумніву, є необхідним, але його застосування не виявляє таких необхідних якостей для майбутнього працівника НП України, як чесність, моральність, непохитність та психологічна витримка. У документах, які подаються вступником, зазначені якості не знаходять належного відображення. Підтвердженням недоліків існуючого прийому є здійснення студентами злочинів та інших правопорушень, а також прийняття до цих закладів осіб, які в минулому були пов'язані зі злочинним середовищем, особисто здійснювали злочини та інші правопорушення.

3. Освітні програми у цивільних закладах освіти недостатньо враховують практичну підготовку, віддають перевагу теорії і відірвані від реальної практики. Освітні програми не включають в себе такі необхідні для майбутнього правоохоронця дисципліни, як: «Бойова підготовка», «Оперативно-розшукова діяльність», «Спеціальна техніка», «Спеціальна тактика». Навіть фізична підготовка на юридичних факультетах та в юридичних вищих навчальних закладах проводиться за загальною програмою, яка не враховує специфіки НП України.

4. Студенти не всіх юридичних факультетів та юридичних вищих навчальних закладів можуть пройти стажування в органах НП України. Навіть для студентів профільних факультетів юридичних вищих навчальних закладів стажування займає незначний термін, до того ж практичні працівники не зацікавлені в керівництві практикою студентів цивільних навчальних закладів.

5. Декотрі з цивільних закладів освіти готують фахівців з юридичною освітою як на денній, так і на заочній формі навчання. Треба зазначити, що

підготовка слідчого та оперативного працівника та інших спеціалістів потребує врахування специфіки їх діяльності.

6. Цивільні заклади освіти випускають фахівців, які у більшості своїй неспроможні після закінчення закладу освіти адаптуватись в практичному підрозділі та ефективно виконувати свої обов'язки – потрібен деякий час, щоб в повній мірі підготувати їх до практичної діяльності [8, с. 56-57].

Таким чином, відомчі ВНЗ МВС на відміну від багатьох інших цивільних вишів не просто забезпечують процес теоретичного навчання фахівців, а щоденно здійснюють кропітку роботу з практичної підготовки правоохоронців які в недалекому майбутньому визначатимуть обличчя системи МВС України та забезпечуватимуть ефективну роботи всіх її органів, підрозділів та установ [11, с. 436].

Крім того, як зазначають фахівці-практики [12, с. 337], [13], [14], якість знань та практичних навичок випускників вищої юридичної освіти окремих цивільних ВНЗ не відповідає реальним вимогам, що постають перед ними у майбутній діяльності. Серед головних проблем юридичної освіти в умовах трансформації сучасної правової системи України фахівці виділяють наступні: невідповідність системи юридичної освіти реальним потребам суспільства і держави; дискусійність і невизначеність питання щодо змісту галузевого стандарту юридичної освіти; нагальна необхідність підвищення її якості; складні процеси інтернаціоналізації та інтеграції вищої юридичної освіти в Європейський і світовий освітній простори; зниження рівня правової культури і правової освіченості вступників; успадкування і деякою мірою консервування радянської системи теоретичної і практичної підготовки юристів, що полягає у спотвореній корпоративності професії юриста, тощо [13], [14].

При цьому однією з основних проблем у цій сфері є проблема недостатньої практичної фахової підготовки юристів. Справа в тому, що випускники юридичних цивільних вишів часто не мають достатніх практичних навичок, які дали б їм змогу одразу ж після завершення навчання у виші працювати за фахом [15, с. 22].

Варто зауважити, що попри таку ситуацію, у окремих цивільних вузах у ВНЗ МВС діють юридичні клініки. в яких курсанти та студенти під керівництвом викладача-куратора надають безоплатні юридичні консультації населенню (а це і авторитет закладу та системи МВС в цілому, і школа набуття юридичної практики, і ефективний засіб профорієнтації). Адже саме в юридичній клініці студенти та курсанти отримують певні навички юридичної практики та уявлення про те, що потребують люди і як можна захистити їхні права, спираючись на закон. Таким чином, студенти та курсанти активно беруть участь у підготовці відповіді на звернення клієнта і підвищують свій професійний рівень.

До того ж, варто додати, що на території України є велика кількість вищих навчальних закладів різних форм власності, в яких здійснюється підготовка фахівців-юристів. Саме через це знижується якість отримуваної у виші освіти осіб, які надалі заповнять елітні професії нашої держави. Адже навчальні заклади заради свого

існування згодні надавати освіту всім бажаючим за спеціальністю «Право».

Відтак зауважимо, що існуюча система підготовки юридичних професій у багатьох вищих навчальних закладах України потребує серйозного реформування як така, що недостатньо забезпечує належну підготовку майбутніх правників.

3. Що стосується викладачів ВНЗ МВС, більшість з яких перебувають у статусі поліцейського, на нашу думку, є навпаки позитивним моментом. Адже, всі викладачі зі спеціальними званнями мали практичний досвід роботи в органах Національної поліції України. З цього приводу є гарний вислів Боеція Дакійського: «Хто в учнях не бував, той вчителем не буде».

Тому, логічно, що майбутнього лікаря навчає лікар, а майбутнього поліцейського – поліцейський. Крім того, практична діяльність викладачів надає курсантам та слухачам необхідного життєвого досвіду вже на етапі навчання.

До того ж, незрозуміло, яким чином викладач цивільного вузу без практичного досвіду роботи в правоохоронних органах та не володіючи специфічними знаннями буде здійснювати підготовку курсантів щодо розкриття та розслідування злочинів (особливості документування організованих злочинних угруповань або тактичні особливості допиту лідерів і членів організованих злочинних угруповань, тощо).

Також, залишається нез'ясованим яким чином статус викладача – поліцейського, який користується пільгами та соціальними гарантіями вплине на економію державного бюджету держави. З цього приводу принагідно зауважимо, що більш ефективним засобом економії державної «скарбниці» є протидія корупції в вищих ешелонах влади. Так, дійсно Закон України «Про Національну поліцію» визначає соціальний захист поліцейського, а також фінансове та матеріально-технічне забезпечення поліції. Попри це існуюче законодавство із соціального забезпечення потребує перегляду, враховуючи не лише міжнародні стандарти, але й правові та економічні реалії сьогодення (зокрема, гідна оплата праці, забезпечення безоплатним житлом на правах оренди за рахунок бюджетних коштів, запровадження гідних грошових компенсацій за участь в операціях АТО, тощо) [с. 270].

На нашу думку, одним із показників розвитку ВНЗ є міжнародна співпраця. З цього приводу слід зазначити, що у цій сфері досягли неабиякого успіху ВНЗ МВС, що активно співпрацюють з такими авторитетними міжнародними неурядовими організаціями, як Асоціація вищих навчальних закладів МВС / поліції держав – учасниць СНД, Асоціація поліцейських європейських коледжів, які в свою чергу організують стажування науково-педагогічного складу, слухачів і курсантів за кордоном, що дає можливість активно запозичувати досвід підготовки поліцейських в європейських країнах та США.

Наприклад, Національна академія внутрішніх справ – учасник 30 протоколів про міжнародну співпрацю. Підтримано її розширення ще з п'ятьма країнами, неурядовими організаціями Великої Британії, Франції, Німеччини, Молдови, країн Балтії, також США. У широкому форматі відбулись тематичні семінари з експертами

впливових міжнародних організацій за участю 120 іноземних представників. Серед специфічних завдань – виконання міжнародних зобов'язань держави щодо підготовки миротворчих сил цивільної поліції ООН, ОСБЄ і ЄС, які нині представляють МВС України в інших країнах [17].

Таким чином, з огляду на викладене, слід зазначити, що підготовка поліцейських в Україні на базі навчальних планів юридичної освіти та освітнього рівня бакалавр, магістр є надбанням вітчизняної правоохоронної системи, а не навпаки. Сучасний етап розвитку суспільства характеризується глобальними інтеграційними змінами в економічній, соціокультурній, інформаційній взаємодії, що відіграє значну роль у реформуванні освітньої галузі. Відомча система підготовки кадрів для поліції не є винятком і вдосконалюється в межах вітчизняної освіти на тлі активного реформування самого Міністерства внутрішніх справ.

Отже, українська держава має певний досвід правоохоронної діяльності, і цей досвід дає впевненість у вирішенні завдань, що поставлені перед сучасними реформами. Разом із тим взятий державою курс до європейського співтовариства зобов'язує дослідити світовий досвід підготовки поліцейських [18, с. 289].

При цьому, важливо відмітити, що підготовка поліцейських в країнах – учасницях Шенгенської Угоди має свої відмінності та особливості, а також відрізняється відсутністю єдиного методологічного підходу, що зумовлено різними педагогічними ідеологіями.

Європейські країни мають достатньо різні системи поліцейської освіти та навчання. На сьогоднішній день в усіх країнах Європейського Союзу є навчальні заклади, що готують професійних поліцейських. Поліцейські Академії створюють на базі Міністерств внутрішніх справ країни або під його патронатом на базі вищих навчальних закладів, як окремий департамент. В навчальних закладах велике значення приділяється не тільки базовим навичкам поліцейських (криміналістика, слідчі дії, судово-медична експертиза тощо), а й таким загально – суспільним предметам, як соціологія, політологія, психологія, іноземні мови, що дозволяє прирівняти освіту поліцейського до освіти в коледжі.

Базова підготовка для співробітників поліції (бакалавр поліцейської справи) займає від трьох до чотирьох років, далі обов'язковою є регулярна підтримка форми за допомогою професійних тренінгів та навчань. Рівень магістра поліцейської справи для отримання вищих управлінських посад в органах передбачає навчання від одного до двох років після отримання ступеню бакалавра. Також можливо опанувати поліцейську справу за скороченою процедурою у випадку вже наявності вищої освіти, в такому разі навчання займає близько двох років та зорієнтоване на здобуття практичних навичок для роботи у поліцейській службі.

Весь підготовчий процес полісменів зазвичай розподіляють на три типи:

Базова підготовка – вивчення основних навичок для здійснення поліцейських функцій (керування авто, затримання злочинців, правознавство тощо).

Спеціалізована підготовка – додаткове навчання в різних областях діяльності поліції (карний розшук, робота з неповнолітніми, ведення переговорів тощо).

Навчання персоналу – серія тренінгів, передбачених для старших офіцерів поліції, які відповідають за роботу інших співробітників поліції.

Законодавчо діяльність поліцейських академії регулюється законами про Міністерство внутрішніх справ та законом «Про вищу освіту» країни-членів ЄС. Також регулювання відбувається через внутрішній статут поліцейської академії та окремими актами Міністерства внутрішніх справ [19].

Зважаючи на викладене, слід зазначити, що в кожній країні існує своя унікальна система підготовки відповідних фахівців для поліції, що склалася під впливом територіальних, історичних, політичних, соціально-економічних факторів і особливостей національних правових систем. При цьому увагу варто звернути на те, що в ряді європейських країн навчальні заклади поліції знаходяться в межах загальнодержавної системи освіти, де підготовка кадрів поліції здійснюється на підставі загальних державних стандартів професійної освіти. В інших країнах підготовка поліцейських кадрів (за винятком керівних працівників) орієнтована на вузькопрофесіональне поліцейське навчання [20, с. 38].

Серед беззастережних здобутків поліцейської освіти в розвинених країнах є її висока технічна оснащеність, прикладність навчального процесу і наукових досліджень, навчання конкретної роботи, вироблення навичок і вмінь (часто доведених до автоматизму). Тут готуються фахівці з конкретних напрямів діяльності, адаптовані до реальних умов. Це, безумовно, той стандарт, якого повинні прагнути ВНЗ МВС України.

Разом з тим, загальноосвітня, теоретична підготовка, світоглядні питання за кордоном певною мірою поступається вітчизняній. І це не можна вважати недоліком, котрий слід долати. З багатьох позицій відомчої освіти нам треба «тягтися» до західного рівня, але чимало вітчизняних здобутків є, їх слід зберігати, примножувати, пишатися ними та вдосконалювати [21, с. 378].

Насамперед, це стосується проходження практики не лише в органах Національної поліції України, а й у суді. Це сприятиме, більш якісній професійній підготовці слідчих та оперативних працівників. Зокрема у курсантів, які проходять практику з'явиться реальне власне бачення, розуміння ставлення суддів до виконання своїх службових обов'язків, їх співпраці з працівниками прокуратури, слідчими, ролі адвоката у судовому процесі. Більше того, у курсантів з'явиться розуміння важливості справи, відданість обраній професії [22, с. 28].

Професія «поліцейський» є однією з найскладніших професій сучасного суспільства, так як вимагає від її суб'єкта здатності з високою ефективністю вирішувати професійні завдання, що пов'язані з ризиком для життя, за браком часу максимально реагувати на ту чи іншу ситуацію з високим рівнем відповідальності за свої дії.

Тому під час розроблення Концепції щодо вдосконалення правничої (юридичної) освіти для фахової підготовки правника відповідно до європейських стандартів вищої освіти та правничої

професії, особливу увагу слід приділяти правничим школам із специфічними умовами навчання урахуваючи той факт, що одним із головних завдань поліції є охорона прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави.

Висновки і пропозиції. Підсумовуючи викладене, можемо дійти висновку про те, що досвід інших країн стосовно навчання і виховання працівників поліції може бути орієнтувальним чинником в умовах реформування системи освіти ВНЗ МВС України. Однак надмірна увага та намагання до перенесення на українські терени досвіду зарубіжних систем навчання і виховання працівників поліції не має достатньої аргументації, оскільки як правило, не враховує наших національних особливостей, освітніх традицій та

позитивних результатів у цій сфері. З огляду на це необхідно виважено поєднувати стандарти, закріплені у правових системах інших країн, з перекритими практикою вітчизняними напрацюваннями в галузі освітнього процесу. Система освіти МВС України не є сьогодні ідеальною. Однак упродовж її існування накопичено значний позитивний досвід. Тож, проаналізувавши слабкі та сильні сторони вітчизняної відомчої освіти з впевненістю можна сказати, що сьогодні вона вимагає постійного удосконалення та розвитку тому варто наполегливо, систематично працювати на помилками, аби досягти ефективного та якісного результату. Наостанок згадаємо слова великого Тараса Шевченка, який казав: «І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь!».

Список літератури:

1. Медведев Ю.Л. Наближення права України до права Європейського союзу: понятійно-категоріальний апарат та способи узгодження / Ю.Л. Медведев // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка. – 2014. – № 1. – С. 52-59.
2. Рудий Н.Я. Реформування відомчої освіти МВС України як складова політика національної безпеки у правоохоронній сфері / Н.Я. Рудий // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2015. – 3. – С. 51-57.
3. Користін О.Є. Професійна освіта поліцейського: в якому напрямі рухатись / О.Є. Користін // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vestnik-ua.com/politika/item/3887-profesijna-osvita-politsejskogo-v-yakomu-napryamku-rukhatis>
4. Концептуальні основи до реформування органів внутрішніх справ як складової правоохоронної системи та сектору безпеки і оборони України // Концептуальні підходи до реформування МВС у контексті загальнонаціонального плану реформ: інформаційно-аналітичні матеріали круглого столу від 16 квітня 2015р. – К., 2015. – С. 56.
5. Про вищу освіту: Закон від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (із змінами та доповненнями від 05.03.2017, підстава 1838-19).
6. Альфьоров С.М. Перспективи розвитку відомчих ВНЗ МВС України у контексті впровадження нового Закону України «Про вищу освіту» / С.М. Альфьоров // Харківський національний університет внутрішніх справ в системі підготовки кадрів України: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 26 верес. 2014 р. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків: ХНУВС, 2014. – С. 27-29.
7. Малишев Б. Чому реформа поліцейської освіти необхідна та як її здійснити / Б. Малишев // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://police-experts.info/2016/09/22/police_education_1/
8. Гриця Т.Г. Значення відомчої освіти для підготовки працівників ОВС України / Т.Г. Гриця // Право і безпека. – 2002. – 4. – С. 55-59.
9. Пасмор Ю.В. Наукові дослідження в галузі права як об'єкт інформаційного забезпечення / Ю.В. Пасмор // Вісник Харківської державної академії архітектури. – 2010. – Випуск 30.
10. Зозуля І.В. Теорія і практика реформування системи МВС України: монографія / І.В. Зозуля. – Х.: Харків юридичний, 2008. – 480 с.
11. Поштарук Д.О. Вдосконалення чинного положення про вищі навчальні заклади МВС / Д.О. Поштарук // Форум права. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file://C:/Users/Serg/Downloads/FP_index.htm_2013_2_72.pdf
12. Калінцева О.В. Процес фахової підготовки юристів як педагогічна проблема / О.В. Калінцева // Молодий вчений. – 2016. – № 8(35). – 337-341 с.
13. Стецюк Л.О. Проблеми вищої юридичної освіти та шляхи їх вирішення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [ЮРИДИЧНІ НАУКИ](http://irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv; Крупчан О.Д. До питання про якість юридичної освіти // Пра- вове регулювання економіки. – 2013. – № 13 – С. 48-52.
14. Сущенко В.М. Сучасні проблеми ре- формування юридичної освіти і науки в Україні // Наукові праці. на- ук.-метод. журнал. Політичні науки. Правознавство. – 2007, Том 69. Вип. 56 – С. 184-187.
15. Губанова Т.О. Основні проблеми практичної фахової підготовки юристів у коледжах як галузевих вищих навчальних закладах України / Т.О. Губанова // Порівняльно-аналітичне право. – 2016. – № 4. – С. 21-24.
16. Іншин М.І. Сутність і значення соціального забезпечення працівників поліції в сучасних умовах / М.І. Іншин // Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія». – 2015. – № 4. – С. 268-277.
17. Черней В.В. Національна академія внутрішніх справ у контексті реалізації положень нового Закону України «Про вищу освіту» / В.В. Черней // Харківський національний університет внутрішніх справ в системі підготовки кадрів України: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 26 верес. 2014 р. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків: ХНУВС, 2014. – С. 22-27.
18. Черненко А.П. Європейський досвід підготовки поліцейських та можливість його використання в Україні / А.П. Черненко // Світовий досвід підготовки кадрів поліції та його впровадження в Україні: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпротеровськ, 17 бер. 2016 р.). – Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2016. – 566 с.
19. Паршикова А. Процедури підготовки поліцейських в країнах-членах ЄС (навчальні заклади та програми, стандарти оцінки, законодавче регулювання) / А. Паршикова // Інформаційна довідка, підготовлена Європейським інформаційно-дослідницьким центром на запит народного депутата України. – інтернет Програми USAID «РАДА» 2015-2016 рр.

</div>
<div data-bbox=)

20. Руг М. Юридические предметы в программе обучения Высшей школы полиции, современное состояние, перспективы развития / М. Руг // Проблемы развития образования, юридической науки и практики: материалы междунар. науч.-практ. конф., посвящ. 45-летию Академии МВД Республики Беларусь / под общ. ред. И.И. Басецкого. – Минск, 2003.
21. Циганій С.О. Професійно-правова підготовка поліцейських в Україні та в зарубіжних країнах / С.О. Циганій // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file://C:/Users/Serg/Downloads/10176-26346-1-SM.pdf
22. Лень В.В. До проблеми підготовки слідчих органів внутрішніх справ / В.В. Лень // Проблеми професійної підготовки слідчих: матер. наук.-практ. конф. (Дніпропетровськ, ДДУВС, 27 квітня 2007 р.). – Дніпропетровськ, 2007. – С. 27-29.

Павленко С.А.

Национальная академия внутренних дел

ПОДГОТОВКА ПОЛИЦЕЙСКИХ В УСЛОВИЯХ РЕФОРМИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ МВД УКРАИНЫ В СООТВЕТСТВИИ С ЕВРОПЕЙСКИМИ СТАНДАРТАМИ

Аннотация

Исследован вопрос трансформации украинских правоохранительных высших учебных заведений по сравнению с современными европейскими моделями и концепциями обучения полицейских. При определении цели полицейской образования наиболее спорным остается вопрос о том, давать работникам полиции полноценное образование или готовить узких специалистов в конкретных областях полицейской деятельности. Отмечается, что система обучения полиции в странах Шенгенского соглашения имеет свои отличия и может быть отмечена отсутствием единого унифицированного подхода из-за широкого спектра учебно-методических концепций. Зарубежный опыт и передовая практика в области правоохранительного образования могут стать идеологической платформой в ходе украинских реформ. Однако чрезмерное внимание и попытки к перенесению на украинскую территорию опыта зарубежных систем обучения и воспитания сотрудников полиции не имеет достаточной аргументации, поскольку как правило, не учитывает национальных особенностей, образовательных традиций и положительных результатов в этой сфере. Учитывая это необходимо взвешенно сочетать стандарты, закрепленные в правовых системах других стран, с проверенными практикой отечественными разработками в области образовательного процесса. Аргументировано, что подготовка полицейских на базе учебных планов юридического образования и образовательного уровня бакалавр, магистр является достоянием отечественной правоохранительной системы Украины. Поэтому при разработке Концепции по совершенствованию правовой (юридической) образования для профессиональной подготовки юриста соответствию со стандартами ЕС, особое внимание следует уделять правовым школам со специфическими условиями обучения учитывая тот факт, что одной из главных задач полиции является охрана прав и свобод человека, а также интересов общества и государства.

Ключевые слова: подготовка, правоохранительные органы, реформирования, полиция, образование.

Pavlenko S.O.

National Academy of Internal Affairs of Ukraine

POLICE TRAINING AS PART OF LAW ENFORCEMENT EDUCATION SYSTEM REFORMING IN UKRAINE IN ACCORDANCE TO EUROPEAN STANDARDS

Summary

Issues of Ukrainian law enforcement higher educational establishments transformation compared to current European models and concepts of police staff training are studied. While determining the purpose of police education the most disputable is the duration and intensity of the course (full higher education or experts for specific policing areas). It must be noted that the police training system in Schengen states has its differences and can be marked with absence of single – unified – approach due to broad spectrum of teaching and methodological concepts. Foreign experience and best practices concerning law enforcement education may become the ideological platform in the course of Ukrainian reforms. However, general tendency to overestimate the practical value of international experience is not backed by any sufficient arguments mostly because of growing ignorance to specificity of national mentality and background, achievements and established traditions. It is argued that police training curricula created on the basis of standardized legal education programs (Bachelor and Master) are considered to be the property of MIA of Ukraine. Therefore, during the development of Concept for Legal Higher Education Improvement in Accordance to EU Standards (professional training) special attention should be paid to law schools with specific education terms keeping in mind that one of the key tasks for police staff is to protect rights and freedoms of citizens, restoring the balance between interests of society and state.

Keywords: law enforcement training, reforming, police education.